

KLAGANDE

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad

MOTPART

Sthlm Bistro AB, 559083-3595

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 30 november 2021
i mål nr 7215-21, se bilaga A

SAKEN

Utdömande av vite

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet, upphäver förvaltningsrättens dom och
beslutar att Sthlm Bistro AB ska betala vite till staten om 12 500 kr.

YRKANDEN M.M.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad yrkar att ansökan om utdömande av vite om 12 500 kr ska bifallas och för fram bl.a. följande. Nämndens vitesföreläggande om att vidta åtgärder för att säkerställa att det är minst en meters avstånd mellan gäster i olika sällskap i lokalen är meddelat med stöd av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, med komplettering av Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS2020:37) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. HSLF-FS2020:37 har upphört att gälla. Giltighetstiden för lagen har dock förlängts i flera omgångar. Enligt lagen finns det fortfarande en skyldighet för den som driver ett serveringsställe att säkerställa att trängsel undviks och att besökare kan hålla ett från smittskyddssynpunkt säkert avstånd från varandra. Att Folkhälsomyndighetens mer detaljerade föreskrifter är upphävda innebär inte per automatik att ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse. Det är av stor betydelse för smittskyddslagstiftningens effektivitet och vitets allmänpreventiva funktion att ändamålet med vitet inte anses ha förlorat sin betydelse.

Sthlm Bistro AB anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om det finns förutsättningar för att döma ut vitet i enlighet med nämndens ansökan.

I förarbetena till lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen uttalas bl.a. följande. Syftet med den nya lagen är att den ska ge stöd för åtgärder som behöver vidtas för att spridningen av det virus som orsakar covid-19 ska förhindras. Det ligger i sakens natur att åtgärderna, beroende på hur länge smittspridningen pågår och hur följderna av viruset kan

hanteras, kommer att behöva vidtas under en begränsad tid. Det bör för tydlighetens skull framgå att lagen reglerar tillfälliga åtgärder som vidtas för att förhindra spridningen av det virus som orsakar covid-19. Det ska i lagen inte föras in mer långtgående restriktioner än vad som är nödvändigt. Behovet av smittskyddsåtgärder kan ändras. De mer detaljerade kraven ska regleras i myndighetsföreskrifter som snabbt kan ändras eller upphävas om de inte längre behövs. Föreskrifterna bör förtydliga innebörden av lagens krav på sådana smittskyddsåtgärder som den som driver ett serveringsställe måste vidta. Beslut om förelägganden och förbud bör kunna förenas med vite, vilket bedöms vara en både lämplig och effektiv sanktion i de fall näringsidkaren inte följer lagens bestämmelser (prop. 2019/20:172 s. 16, 18 och 28).

När det gäller utformningen av vitesföreläggandet bedömer kammarrätten att föreläggandet är lagligen grundat, att det är tillräckligt tydligt och klart formulerat samt att bolaget har haft såväl rättslig som faktisk möjlighet att följa föreläggandet. Kammarrätten anser vidare att utredningen visar att bolaget har överträtt föreläggandet.

I fråga om den rättsliga regleringen kan kammarrätten konstatera bl.a. följande.

Både lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och myndighetsföreskrifterna (HSLF-FS2020:37) var gällande vid tidpunkten för nämndens beslut om vitesföreläggande respektive ansökan om utdömande av vite. Myndighetsföreskrifterna upphörde att gälla den 29 september 2021, dvs. under processen i förvaltningsrätten. Några motsvarande föreskrifter gäller för närvarande inte. Även lagen har numera, den 1 april 2022, upphört att gälla. Enligt en övergångsbestämmelse gäller lagen dock fortfarande för ärenden eller mål som har inletts före upphävandet.

Enligt lagen (1985:206) om viten ska vite inte dömas ut, om ändamålet med vite har förlorat sin betydelse (9 § första stycket).

Frågan är alltså om omständigheten att lagen och HSLF-FS2020:37 har upphört att gälla innebär att ändamålet med vitet förlorat sin betydelse.

I förarbetena till nu aktuell bestämmelse i viteslagen anges att regeln bl.a. tar sikte på situationer när den föreskrivna prestationen av en eller annan anledning har blivit obehövlig. Bedömningen av frågan om ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse förutsätter ett noggrant beaktande av vitesföreläggandets funktion och omständigheterna i övrigt i det speciella fallet, varvid särskild hänsyn också måste tas till den allmänpreventiva effekten av vitesshotet. (Prop. 1984/85:96 s. 55.)

I doktrinen har det förts fram att det, utifrån hänsyn till vitets allmänpreventiva funktion, normalt görs en åtskillnad mellan omständigheter som adressaten inte själv framkallat och omständigheter som han eller hon har förorsakat. I det första fallet finns det, ur allmänpreventiv synpunkt, vanligtvis inte några skäl mot att låta vitet förfalla (Rune Lavin, Viteslagstiftningen En kommentar, JUNO version 3B, kommentaren till 9 §, rubriken Ändamålet förfallet).

Högsta förvaltningsdomstolen har uttryckt att det bör beaktas om det inom överskådlig tid kan bli aktuellt med nya vitesförelägganden av samma slag mot adressaten. Om inte, är det inte nödvändigt att vitet döms ut för att säkerställa effektiviteten hos senare vitesförelägganden (RÅ 2002 ref. 62).

Kammarrätten gör följande bedömning.

Genom att lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och myndighetsföreskrifterna i fråga har upphört att gälla är bolaget inte längre skyldigt att vidta de åtgärder som anges i föreläggandet. Att det inte längre

finns någon sådan skyldighet beror alltså inte på någon omständighet som bolaget har haft rådighet över. Skulle nya eller ändrade föreskrifter från Folkhälsomyndigheten, till följd av förändringar i det epidemiologiska läget, medföra att vitesförelägganden som meddelats enligt tidigare föreskrifter inte döms ut kan det dock antas att effektiviteten hos senare vitesförelägganden skulle bli lidande. Förelägganden vid vite skulle i så fall inte utgöra en sådan lämplig och effektiv sanktion som regeringen avsett. Vidare har lagen varit avsedd att reglera tillfälliga åtgärder som vidtas för att förhindra spridningen av viruset som orsakar covid-19. Det har alltså varit känt redan när lagen infördes att smittskyddsåtgärderna varit avsedda att användas endast fram till en viss tidpunkt. Det i sig kan vara ett handlingsdirigerande incitament för att inte efterleva ett föreläggande i tid, trots allvarliga konsekvenser för smittspridningen.

Mot denna bakgrund anser kammarrätten att omständigheten att lagen och HSLF-FS2020:37 upphävts inte innebär att ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse.

Vitesbeloppet som ansökan avser är skäligt och det finns inte några andra särskilda skäl att jämka beloppet.

Överklagandet ska alltså bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Peder Liljeqvist
lagman
ordförande

Daniel Sjölund
kammarrättsråd

Karin Sederholm
kammarrättsråd
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 34

DOM

2021-11-30

Meddelad i Stockholm

Mål nr
7215-21**SÖKANDE**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad

MOTPART

Sthlm Bistro AB, 559083-3595

SAKEN

Utdömande av vite

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om utdömande av vite.

Dok.Id 1446933

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: avd34.fst@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/	-	måndag–fredag 08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad (nämnden) yrkar att förvaltningsrätten utdömer försuttet vite om 12 500 kr för Sthlm Bistro AB (bolaget), se bilaga 1.

Bolaget har beretts tillfälle att yttra sig men har inte inkommit med någon inställning till ansökan.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Nämnden har beslutat att förelägga bolaget att bland annat se till att samtliga sittande sällskap håller minst en meters avstånd till besökare i andra sällskap för att förhindra smittspridning av covid-19. Det har i målet inte kommit fram annat än att förutsättningarna för vitesföreläggandet är uppfyllda.

Frågan därefter är om det finns förutsättningar att döma ut det med föreläggandet förenade vitet.

Kravet på att se till att sällskap kan hålla minst en meters avstånd till andra sällskap motsvaras av det som anges i 3 § Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2020:37) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Dessa föreskrifter och allmänna råd är numera upphävda, se HSLF-FS 2021:68.

Av 9 § lagen (1985:206) om viten framgår att vite inte ska dömas ut om ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse. Med hänsyn till att föreskrifterna och de allmänna råden har upphävts bedömer förvaltningsrätten därmed att ändamålet med vitet förlorat sin betydelse (se Kammarrätten i Göteborgs dom från den 5 november 2021 i mål nr 3285-21). Ansökan om utdömande av vite ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-12).

Peter Andrén

Rådman

Johanna Forsberg har varit föredragande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

1 (2)
Beslut nr 2021-1332
Ärende 2021-3768
Datum 2021-03-29

Handläggare
 Mikaela Österblad
 08-50828893
 mikaela.osterblad@stockholm.se

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
 I STOCKHOLM
 Avdelning 14

INKOM: 2021-03-29
 MÅLNR: 7215-21
 AKTBIL: 1

Ansökan om utdömande av vite

Sökande Stockholms stads miljö- och hälsoskyddsnämnd
Motpart Sthlm Bistro AB, 559083-3595
Saken Utdömande av vite enligt lag (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Yrkande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att förvaltningsrätten utdömer försuttet vite om 12.500 kronor för Sthlm Bistro AB.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i beslut 2021-02-28 ([bilaga 1](#)) förelagt Sthlm Bistro AB att vidta åtgärder för att säkerställa att det är minst en meters avstånd mellan gäster i olika sällskap i hela lokalen. Avståndet mellan olika sällskap ska garanteras i alla riktningar, det vill säga även rygg mot rygg och i sidled.

Föreläggandet förenades med ett vite om 12.500 kr för varje kalendervecka som en överträdelse konstaterats. Beslutet förordnades gälla omedelbart även om det överklagas.

Nämndens beslut om vitesföreläggandet delgavs bolaget 2021-03-01. Beslutet fick laga kraft 2021-03-23.

Vid uppföljande inspektion 2021-03-26 konstaterade nämnden att bolaget inte hade vidtagit åtgärder för att kunna säkerställa minst en meters avstånd mellan olika sällskap i alla riktningar (rygg mot rygg och i sidled). Det var avstånd på mindre än en meter mellan flera olika sällskap. (Se bilaga 3, kontrollrapport Napolyon Bistro & Bar den 26 mars 2021). Nämnden kunde således konstatera att föreläggandet har överträtts.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämndhuset
 Fleminggatan 4
 Box 8136, 104 20 Stockholm
 Telefon 08-508 28 800
 miljoforvaltningen@stockholm.se
 start.stockholm/miljoforvaltningen

Information om behandling av personuppgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad är personuppgiftsansvarig för behandlingen av dina personuppgifter. Vi behandlar dina personuppgifter för att kunna handlägga och utreda ärenden, fatta beslut och kommunicera handlingar med dig. Läs gärna hela vår information om behandling av personuppgifter på start.stockholm/dataskydd-miljoforvaltningen/. Där beskriver vi dina rättigheter och hur vi samlar in och behandlar dina personuppgifter.

Bifogade handlingar åberopas som stöd för framställan:

1. Föreläggande med vite meddelat den 2021-03-01
2. Utdrag ur ärendedagbok utvisande bl.a. delgivning av föreläggande med vite.
3. Kopia på Kontrollrapport för Napolyon Bistro & Bar avseende inspektionen den 26 mars 2021.
4. Behörighetshandlingar (delegationsordning för miljö- och hälsoskyddsnämnden och handläggningsordning)

Enligt delegation

Daniel Persson
Avdelningschef

*Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför
namnunderskrift.*

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.